

СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА 2021 г.

Средният осигурителен доход е важен показател за социалноосигурителната система, който, като елемент в пенсионната формула, служи за определяне размерите на новоотпуснатите пенсии, а заедно с броя на осигурените лица и размера на осигурителните вноски определя приходите в държавното обществено осигуряване.

По данни от регистъра на осигурените лица, средният осигурителен доход за месец декември 2021 г. е 1266,44 лв., а средномесечният осигурителен доход за периода от 1.01.2021 г. до 31.12.2021 г. е **1169,25 лв.** Номиналното нарастване на средномесечния осигурителен доход за 2021 г. спрямо 2020 г. е **9,3%**, а реалното нарастване е **6,3%** при хармонизирана средногодишна инфлация 2,8% за 2021 г.

Отчетеният ръст на осигурителния доход се дължи основно на следните фактори:

- увеличението на минималната работна заплата за страната от 610 лв. на 650 лв. (с 6,6 на сто) от 1 януари 2021 г.;
- увеличението на минималния месечен осигурителен доход на самоосигуряващите се лица от 610 лв. на 650 лв.;
- увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал от 1 януари 2021 г.;
- увеличението на възнагражденията на служителите в бюджетния сектор от 1 януари 2021 г.

Влияние върху динамиката на средния осигурителен доход за 2021 г. оказаха и приложените политики по доходите, свързани с действията по ограничаване разпространението на COVID-19 в т.ч. изплащането на допълнителни възнаграждения за медицински специалисти, ангажирани на първа линия в борбата с COVID-19;

Осигурителният доход на осигурените лица, родени след 31.12.1959 г., които са обхванати от допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсални пенсионни фондове, е **1190,36 лв.** Нарастването спрямо 2020 г. е с 9,1%. Лицата, родени преди 1.01.1960 г. имат среден осигурителен доход от **985,41 лв.**, който е със 7,6% по-висок в сравнение с 2020 г.

Запазва се разликата в осигурителния доход на осигурените мъже и жени. Средният осигурителен доход на мъжете през 2021 г. е 1201,20 лв., а на жените – 1135,32 лв., като разликата е 5,8% в полза на мъжете.

Самоосигуряващи се лица

От 1 януари 2021 г. минималният месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица се увеличи от 610 лв. на 650 лв. Минималният осигурителен доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители остана на нивото от 2020 г. - 420 лв.

За 2021 г. средният осигурителен доход на самоосигуряващите се лица, без земеделските стопани и тютюнопроизводители, е **681,00 лв.** при 632,89 лв. за 2020 г. Средният осигурителен доход на регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители е **421,66 лв.** при 418,63 лв. за предходната година.

Морските лица, които от началото на 2010 г. са включени като отделна група и се осигуряват за собствена сметка, имат среден осигурителен доход **806,33 лв.**, който е със 5,8% по-висок спрямо 2020 г.

Осигурени от работодател лица

Средномесечният осигурителен доход за 2021 г. на лицата, заети в сектор „Отбрана и сигурност”, е **1765,49 лв.** или с 13,1% по-висок от 2020 г. Средномесечният осигурителен доход на държавните служители, следователите, съдиите и прокурорите е **1928,90 лв.**, което е с 11,0% повече от 2020 г.

Осигурени лица, за които осигурителната вноска се разпределя между работодател и осигурено лице

Средният осигурителен доход на работещите при условията на трета категория труд лица е **1191,47 лв.**, като спрямо 2020 г. увеличението е с 9,4%. Осигурителният доход на работещите при условията на първа и втора категория труд е **1383,56 лв.** За тях нарастването спрямо 2020 г. е с 6,7%.

Осигурителният доход на **учителите за 2021 г. е 1829,98 лв.** или с 13,5% по-висок от 2020 г. В резултат на провежданата през последните години политика по доходите за педагогическите специалисти, средномесечният осигурителен доход на учителите за 2021 г. е с 56,5% по-висок от средномесечния осигурителен доход за страната.

СПРАВКА ЗА БРОЯ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И ОСИГУРИТЕЛНИЯ ИМ ДОХОД държавно обществено осигуряване						
За периода януари - декември 2021г.						
Видове осигурени лица	Осигурени лица - общо	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - общо	Осигурени лица - родени преди 1.01.1960 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени преди 1.01.1960 г.	Осигурени лица - родени след 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени след 31.12.1959 г.
	брой	/лв./	брой	/лв./	брой	/лв./
ОБЩО	2 769 061	1 169.25	285 189	985.41	2 483 872	1 190.36
Самоосигуряващи се лица само за фонд "Пенсии"	74 296	633.19	5 248	632.76	69 048	633.23
Самоосигуряващи се лица за всички осигурителни рискове	162 830	661.31	6 735	676.72	156 095	660.64
Осигурени лица за старост, смърт, трудова злополука и професионална болест	45 613	384.28	4 857	333.71	40 756	390.30
Осигурени лица за старост, смърт, общо заболяване и майчинство, трудова злополука и професионална болест	596	339.04	372	338.62	224	339.73
Осигурени лица - неправилно отстр. от работа; трудоустроени; стаж по чл. 9, ал. 3 от КСО	58	820.01	9	640.96	49	851.70
Осигурени лица - трета категория труд	2 242 519	1 191.47	256 016	994.89	1 986 503	1 216.80
Осигурени лица - първа и втора категория труд	116 709	1 383.56	7 918	1 146.58	108 791	1 400.81
Осигурени от работодател лица, заети в сектор "Сигурност"	65 244	1 765.49	202	2 183.24	65 042	1 764.19
Осигурени от работодател лица - държавни служители, следователи, съдии и прокурори; членове на избирателни комисии	60 027	1 928.90	3 537	1 964.80	56 490	1 926.65
Осигурени лица, включени в програми за насърчаване на заетостта и подкрепа на майчинството, които не се осигуряват за безработица.	374	666.29	103	654.52	271	670.77
Морски лица	796	806.33	192	794.13	604	810.21

Забележки:

1. Лицата, които се осигуряват на повече от едно основание, са преброени повече от един път.
2. В броя на самоосигуряващите се лица са включени и регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители.